

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TERCİH ETTİKLERİ HİKAYE KİTAPLARINDA YER VERİLEN KAVRAM VE BECERİLERİN ANALİZİ

Yrd. Doç. Dr. D. Esra Angın
Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın
esra.angin@adu.edu.tr

Doç. Dr. Sema Soydan
Karatay Üniversitesi, Konya
sema.soydan@karatay.edu.tr

Özet

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında yer verilen kavram ve becerilerin analizini yaparak var olan durumu ortaya koymak amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen araştırmanın verilerinin elde edilmesinde doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma 402 hikaye kitabı üzerinde yürütülmüştür. Doküman incelemesi yoluyla toplanan veriler içerik analizi yardımıyla çözümlenmiştir. Çözümleme sürecinde kategoriler oluşturulmuş, kitaplardaki sözel birimler incelenerek kodlamalar yapılarak, kategorilere ait frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Bulgular, okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında en çok yer verilen kavram ve becerilerin sosyal duygusal alan kategorisi altında toplandığını göstermektedir. En az yer verilen kavramların ise çevre ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Tercih edilen hikaye kitaplarında; sosyal duygusal alan kategorisinde sevgi ve duygu; bilişsel alan kategorisinde matematiksel kavramlardan sayı, boyut ve zaman, fen kavramlarından hayvanlar, coğrafi kavramlardan yer, çevre kavramlarından canlıları koruma kavramlarına yer verildiği gözlenmiştir. Özbakım becerileri kategorisinde ise beslenme hikaye kitaplarında yer verilen kavramlar arasındadır.

Anathar Sözcükler: Okul öncesi öğretmeni, hikaye kitapları, kavram, beceri.

ANALYSIS OF THE CONCEPTS AND SKILLS GIVEN IN STORY BOOKS PREFERRED BY PRESCHOOL TEACHERS

Abstract

In the study, it was aimed to reveal the existing situation by analyzing the concepts and skills included in the story books that preschool teachers preferred. The method of document analysis was used in obtaining the data of the research conducted with qualitative research method. The research was conducted on 402 story books. The data collected through the document analysis was analyzed with the help of content analysis. In the analysis process, categorizations were made, verbal units in the books were analyzed and coding was done, frequency and percentage values of the categories were calculated. Findings show that, most frequently cited concepts and skills are gathered under the social emotional domain category in story books preferred by preschool teachers. It has been determined that the concepts the least included are related to the environment. In preferred story books it has been observed that; love and emotion in the category of social emotional domain; numbers, size and time from mathematical concepts; animals from science concepts, place from geographical concepts, protection of living things from environment concepts are included in cognitive domain category. In the self-care skills category, nutrition is among the concepts included in story books.

Keywords: Preschool teacher, story books, concept, skill.

GİRİŞ

Çocuğun; bedensel, motor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı verilen eğitimle şekillendiği gelişim ve eğitim süreci olarak tanımlanan okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsar ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli bir rol oynar (Aral, Kandir ve Can Yaşar, 2000). Okul öncesi eğitim aynı zamanda, çevresini merak eden, öğrenmeye ve düşünmeye güdülenmiş çocuğun bu özelliklerini yönetme, teşvik etme ve geliştirme gibi çok önemli bir görevi üstlenmiştir (Senemoğlu, 1994). Okul öncesi eğitimin temel ilkelerinden biri çocuğun bütünsel gelişimini desteklemektir. Okul öncesi eğitimin ilkeleri doğrultusunda oluşturulan programlar da en başta "çocuğun bütünsel gelişimini desteklemelidir" ilkesini gerçekleştirmelidir (Zembat, Adak Özdemir ve Özdemir Beceren, 2010). Çünkü bu süreç insan yaşamında önemli bir yere sahip olan birçok kavram ve becerinin de temellerinin atıldığı yıllardır. Çocuğun var olan doğal merakından ve keşfetme becerilerinden yola çıkılarak okul öncesi dönemde kazandırılan temel kavram ve beceriler çocuğun ileriki öğrenmelerini ve gelişimini desteklemektedir (Akt. Uyanık ve Kandir, 2010). Çocuğun kavram gelişiminin ve becerilerinin desteklenebilmesi için gelişim dönemlerinin ve özelliklerinin bilinmesi, düşünme yöntemlerinin ve becerilerinin kazanılmasını sağlayan etkili öğrenme ortamlarının oluşturulması ve çocuğa sunulması oldukça büyük önem taşımaktadır (Aral ve Durualp, 2010; Uyanık ve Kandir, 2010). Etkili eğitim ortamlarının oluşturulmasında farklı etkinlikler, materyaller, yöntem ve teknikler çocuğun gelişimini hızlandırmakta ve kazanımlarını zenginleştirmektedir (Zembat, Adak Özdemir ve Özdemir Beceren, 2010). Çocuklar yeni deneyimlerle karşılaştıkça beyinlerinde var olan yapıları değiştirmekte veya bu yapıları yenilerini eklemekte kavram ve becerilere ilişkin kazanım ve deneyimleri artmaktadır (Gönen ve Veziroğlu, 2013). Okul öncesi eğitimde günlük program içerisinde yer verilen ve çocuğu birçok kavram ve beceri ile tanıştıran unsurlardan bir tanesi hikaye kitaplarıdır. Hikaye kitapları ile çocuğun, farklı yerler ve insanlarla tanışması, merakının uyarılması, zihinsel gelişiminin desteklenmesi mümkün olmaktadır. Aynı zamanda hikaye kitaplarında, başkalarına karşı farkındalık ve duyarlılık, çevre hakkında keşifler, sosyal ilişkilerin anlaşılması, temel dilbilgisi yapıları, sözcük dağarcığının gelişimi, görsel algılama becerisi gibi birçok kazanım elde edilmesinde çocuğa destek olur, hayal gücünü geliştirir ve dünyayı tanımalarına yardımcı olur (Alpöge, 2003; Ural, 2013; Alkan Ersoy ve Bayraktar, 2015; Horst ve Houston-Price, 2015). Çocuğun kitapla karşılaşması, hem duyarak öğrendiği sözcükleri görerek tanımalarını hem de duymadığı sözcükleri görerek öğrenmesini sağlar (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013). Bunun yanında çocuğa kitabı sevdirmeye, okuma alışkanlığı kazandırma gibi bir işlevi de vardır (Öztürk Samur, 2012). Kitaplar okul öncesi dönemde çocuklarının öncelikle eğlenme-oyun ve keşfederek öğrenme ihtiyacını karşılamalı, algısal gelişimlerine katkı sağlamalıdır (Sever, 2003).

Johnston (1997), evde ve okul öncesi ortamlarda okuma deneyimine sahip olan çocukların okuma için gerekli becerileri elde etmede bu tür deneyimleri az olan veya hiç yaşamayan çocuklardan daha başarılı olduklarını belirtmektedir. Heath, Houston-Price ve Kennedy (2014) yaptıkları çalışmada resimli kitapların çocuklarda sağlıklı beslenmeyi teşvik etmede olumlu bir rol oynadığını belirtmişlerdir. Santora (2013) ise kitapların, çocukların evlerini, toplumu ve dünyayı anlamalarına yardımcı olan güçlü bir araç olduğunu, çocuklara ömür boyu sürebilecek izlenimler ve mesajlar sağladığını söylemektedir. Sever (2003), çocukların erken dönemden itibaren düzeylerine uygun, nitelikli yazınsal metinlerle karşılaşmasının, toplumsal ilişkilere yönelik deneyimler edinmesinin, dilsel ve görsel anlatımın güzelliğini ve gücünü tanıması olarak ifade etmektedir ve bu sürecin hem duyuların eğitilmesinde hem de düşünmenin gelişmesine olanak sağladığını söylemektedir. İyi seçilmiş kitapların, çocuklarda farklı birçok kavram ve becerinin kazandırılması amacına başarıyla hizmet ettiği, aynı zamanda kitapların, çocukların çevrelerindeki dünyayla etkileşime girmelerine ve bu dünyayı anlamlandırmalarına yardımcı olan güçlü bir kaynak olduğu literatürde yer verilen bilgiler arasındadır (Flevaris ve Schiff, 2014; Horst ve Houston-Price, 2015).

Kandaz (2016), doğru seçilmiş çocuk kitaplarının; çocuğun düşünme, sorun çözme ve yaratıcılık gücünü artırdığını, çocukta doğa olaylarına karşı ilgi uyandırdığını, insanları ayırmaksızın sevmesine ve onları oldukları özellikleriyle kabul etmesine yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Aynı zamanda kitapların, çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun davranışlar kazanmasına katkıda bulunduğunu, dil

becerilerini geliştirdiğini söylemiş, kitaplar ile çocukların diğer canlıların yaşam biçimleri hakkında da fikir sahibi olabildiğini belirtmiştir. Aslan (2007) ise, kültürel değerlerin yer aldığı kitaplar yardımıyla çocukların içinde buldukları topluma ve dünyaya uyum sağlamayı, farklılıkları görerek hoşgörülü olmayı öğreneceklerini belirtmektedir. Literatür incelendiğinde kitapların çeşitli kavram ve becerilerin çocuklara kazandırılmasında etkili bir araç olduğu birçok araştırmayla ortaya konulmaktadır (Heath, Houston-Price ve Kennedy, 2014; Flevares ve Schiff, 2014, Yurtseven, 2011; Keat ve Wilburne, 2009; Lamme ve Pringle, 2005; Houston-Price, Howe ve Lintern, 2014; Waxman, Herrmann, Woodring ve Medin, 2014; Hong, 1996; Sénéchal, 1997; Vajcner, 2015; Brazier-Carter, 2008, Dilidüzgün, 2007; Yükselen ve Bencik Kangal, 2012).

Çocuğun kavram ve beceriler ile tanışmasında etken olan öğelerden bir tanesi olan kitaplarla buluşmasında öğretmenler ve ailelere önemli görevler düşmektedir. Kitaplar, çocukların yaş ve gelişim özelliklerine göre seçilmeli, çocuğun kitabı tanıması ve keşfetmesi sağlanmalıdır. Özellikle günümüz çocuğunun zamanının çoğunun okulda geçtiği göz önüne alınırsa öğretmenlerin hem sınıf için kitap seçiminde hem de aile ve çocuğun içerik açısından zengin ve doğru kitaplarla buluşturulması konusunda titiz ve özenli davranması beklentisi karşımıza çıkmaktadır. Literatürde yer verilen bilgilerden yola çıkarak, bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında yer verilen kavram ve becerilerin analizini yaparak var olan durumu ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, öğretmenlerin seçtiği hikaye kitaplarında hangi kavram ve becerilere yer verilmektedir? sorusuna cevap aranmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen araştırmanın verilerinin elde edilmesinde doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı, görsel ve fiziksel her türlü materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2006; Durdu, 2016).

Çalışma Grubu

Çalışma grubunun belirlenmesinde bilgi açısından zengin durumların seçilerek araştırma yapılmasına olanak sağlayan amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016). Ölçüt örnekleme yönteminde gözlem birimleri belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulabilir. Temel anlayış önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016; Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu amaçla Konya il Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı resmi ve özel anasınıfında okul öncesi öğretmeni tarafından seçilmiş toplam 402 hikaye kitabı kavram ve beceriler açısından incelenmiştir.

Verilerin analizi

Doküman incelemesi yoluyla toplanan veriler nitel veri analizi tekniklerinden içerik analizi tekniğine göre çözümlenmiştir. İçerik analizinde yapılan temel işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve belirlenen kelime veya kavramların varlığını, okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek anlamları ve ilişkileri belirleyip analiz ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006; Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016). Hikaye kitaplarında geçen kavram ve becerilerin çözümlenmesi sürecinde kategoriler oluşturulmuş, kitaplardaki sözel birimler incelenerek kodlamalar yapılarak, kategorilere ait frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1 'de okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında bilişsel alan kategorisinde yer verilen matematiksel kavram ve becerilere ait frekans ve yüzde değerleri görülmektedir.

Tablo 1: Hikaye Kitaplarında Bilişsel Alan Kategorisinde Yer Verilen Matematiksel Kavram ve Becerilerin Dağılımları

Matematiksel Kavram ve Beceriler		
	f	%
Sayı	145	20.34
Şekil	26	3.65
Toplama Çıkarma	3	0.42
Boyut	144	20.19
Miktar	95	13.32
Zaman	144	20.19
Sıralama	20	2.81
Sınıflandırma	13	1.82
Karşılaştırma	47	6.60
Zıtlıklar	76	10.66
Toplam	713	100

Tablo 1 incelendiğinde matematiksel kavram ve becerilerden en çok sayı, boyut ve zaman kavramlarına, en az toplama ve çıkarma işlem becerilerine yer verildiği görülmektedir.

Tablo 2’de okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında bilişsel alan kategorisinde yer verilen fen kavram ve becerilerine ait frekans ve yüzde değerleri görülmektedir.

Tablo 2: Hikaye Kitaplarında Bilişsel Alan Kategorisinde Yer Verilen Fen Kavram ve Becerilerinin Dağılımları

Fen Kavram ve Becerileri		
	f	%
Bitki	57	9.76
İnsan	77	13.19
Hayvan	172	29.45
Toprak	24	4.11
Nesneler	32	5.48
Mevsimler	23	3.94
Hava durumu	35	6.00
Gökyüzü	44	7.53
Dünya	10	1.71
Uzay	9	1.54
Neden-sonuç ilişkisi	60	10.27

Su	41	7.02
Toplam	584	100

Tablo 2 incelendiğinde fen kavramlarından en çok hayvan, en az dünya ve uzaya yer verildiği görülmektedir. Hikaye kitaplarında hayvan kavramından sonra en çok insan kavramına yer verildiği görülmektedir.

Tablo 3 'de okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında bilişsel alan kategorisinde yer verilen coğrafi kavramlara ait frekans ve yüzde değerleri görülmektedir.

Tablo 3: Hikaye Kitaplarında Bilişsel Alan Kategorisinde Yer Verilen Coğrafi Kavram ve Becerilerin Dağılımları

Coğrafi Kavram ve Beceriler		
	f	%
Konum	73	24.58
Bölge	17	5.72
Yer	207	69.70
Toplam	297	100

Tablo 3 incelendiğinde coğrafi kavramlardan en çok yer, en az bölge kavramına yer verildiği görülmektedir. Coğrafi kavramlardan yer kavramı içerisinde bir şehir, ülke, orman, deniz gibi bir bölgenin özellikleri ve çeşitli bölgelerde yaşayan insanların iletişim dili, evlerinin özellikleri, uğraştıkları işler gibi alt başlıklar incelenmiştir. Bölge kavramı içerisinde diğer kültürlerdeki insanların bina özellikleri, özel günleri, dil, müzik, kıyafet, gelenek, yiyecekleri, diğer dillerden bazı kelimeleri incelenmiştir. Konum kavramı içerisinde ise sağ-sol, kuzey-güney, doğu-batı, altında-üstünde, uzak-yakın, yukarı-aşağı gibi yön kavramları, günlük hayatta karşılaşılan semboller (dur işareti, trafik ışıkları) ve harita bilgilerini içermektedir.

Tablo 4'de okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında bilişsel alan kategorisinde yer verilen çevre kavramlarına ait frekans ve yüzde değerleri görülmektedir.

Tablo 4: Hikaye Kitaplarında Bilişsel Alan Kategorisinde Yer Verilen Çevre Kavram ve Becerilerinin Dağılımları

Çevre Kavram ve Becerileri		
	f	%
Canlıları Koruma	57	70.37
Çevre Kirliliği	11	13.58
Elektrik-Su Tasarrufu	6	7.41
Geri Dönüşüm	7	8.64
Toplam	81	100

Tablo 4 incelendiğinde çevre kavramlarından en çok canlıları koruma kavramına yer verildiği, en az ise toprak, hava ve su kirliliği kavramlarına yer verildiği görülmektedir.

Tablo 5'de okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında özbakım becerileri alan kategorisinde yer verilen kavram ve becerilere ait frekans ve yüzde değerleri görülmektedir.

Tablo 5: Hikaye Kitaplarında Özbakım Becerileri Kategorisinde Yer Verilen Kavram ve Becerilerin Dağılımları

Özbakım Becerileri Alanı Kavram ve Becerileri		
	f	%
Temizlik	67	18.76
Sağlık	87	24.37
Giyim	47	13.17
Araç-gereç kullanımı	15	4.20
Beslenme	106	29.70
Tehlikeli durumlardan uzak durma	35	9.80
Toplam	357	100

Tablo 5 incelendiğinde en çok beslenme kavramına, en az ise araç gereç kullanımı becerisine yer verildiği görülmektedir.

Tablo 6'da okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında sosyal-duygusal alan kategorisinde yer verilen kavram ve becerilere ait frekans ve yüzde değerleri görülmektedir.

Tablo 6: Hikaye Kitaplarında Sosyal-Duygusal Alan Kategorisinde Yer Verilen Kavram ve Becerilerin Dağılımları

Sosyal-Duygusal Alan Kavram ve Becerileri		
	f	%
Çalışkanlık	32	2.05
Yardımlaşma	120	7.70
Paylaşma	45	2.89
İşbirliği	67	4.30
Arkadaşlık ilişkileri	137	8.79
Bayramlaşma	8	0.51
Kendine güven	34	2.18
Sorumluluk	54	3.46
Empati	25	1.60
Farklı ortamlarda kurallara uyma	83	5.32

Verilen görevi yerine getirme	45	2.89
Farklılıklar	42	2.69
Sorun çözme	93	5.97
Saygı	50	3.21
Sevgi	179	11.48
Selamlaşma	35	2.25
İyilik	88	5.64
Alçakgönüllülük	14	0.90
Hoşgörü	27	1.73
Dayanışma	50	3.21
Toplumsal yaşamda roller	34	2.18
Adaletli olma	13	0.83
Özür dileme	35	2.25
Duygular	176	11.29
Aile	73	4.68
Atatürk	0	0
Toplam	1559	100

Tablo 6 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında en çok sevgi ve duygular; ikinci sırada ise arkadaşlık ilişkileri ve yardımlaşma ile ilgili kavram ve becerilere yer verildiği, en az adaletli olma, alçakgönüllülük, bayramlaşma ile ilgili kavram ve becerilere yer verildiği görülmektedir. Ayrıca Atatürk'ü konu alan hiçbir hikaye kitabı bulunmamaktadır.

Tablo 7: Hikaye Kitaplarında Yer Verilen Bütün Kavram ve Becerilerin Dağılımları

	f	%	
Bilişsel alan	Matematik	713	19.88
	Fen	584	16.29
	Çevre	81	2.26
	Coğrafya	297	8.28
Öz bakım becerileri alanı	357	9.96	
Sosyal-duygusal alan	1554	43.33	
Toplam	3586	100	

Tablo 7 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettiği hikaye kitaplarında en çok sosyal duygusal alan ile ilgili becerilere yer verildiği, ikinci sırada matematik kavramlarına yer verildiği görülmektedir. En az çevre eğitimi ile ilgili kavramları içeren hikaye kitaplarını tercih ettikleri görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettikleri hikaye kitaplarında yer verilen kavram ve becerileri belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada; hikaye kitaplarındaki kavram ve beceriler içerik analizi ile tespit edilmiştir. İçerik analizi sonucunda bilişsel alan, sosyal-duygusal alan ve özbakım becerileri alanı ana tema olarak belirlenmiş ve hikaye kitaplarındaki kavram ve beceriler bu üç ana tema çerçevesinde kodlanmıştır. Bilişsel alan teması ise matematik, fen, çevre ve coğrafya alt başlıkları altında değerlendirmeye alınmıştır.

Bilişsel alan teması altında yer alan matematiksel kavram ve becerileri ile ilgili değerlendirme sonucunda hikaye kitaplarında en çok sayı, boyut, zaman kavramlarına en az toplama-çıkarma işlemine yer verildiği görülmektedir. Veziroğlu (2009) resimli çocuk kitaplarının M.E.B. okul öncesi eğitim programındaki kazanımlara uygunluğunu incelediği araştırmasında, sayma, sıralama, toplama-çıkarma, geometrik şekiller, semboller, grafik, varlıkların özellikleri, çevre gibi matematik ve fen kavram ve becerilerini içeren kazanımların, kitaplarda çok az desteklendiğini belirtmektedir. Bununla birlikte incelenen kitaplar arasında matematik kavramlarının yer verilme düzeyine bakıldığında, sosyal duygusal alandan sonra ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Edebiyatın matematik becerileriyle ilişkisi sanat çalışmalarındaki kadar açık şekilde görünmese de, çocukların edebiyatı anlamlandırırken matematiksel süreçleri de kullandıkları bilinmektedir (Akt. Roe ve Ross, 2006). Çocuklar; zaman zaman hikayelerde de yer alan para, yön, zaman, uzaklık, paylaşma ve olasılık gibi konularla ilgilenmekte, sorgulama ve problemlere çözüm bulma durumlarında mantıksal düşünme süreçlerini kullanmaktadırlar (Roe ve Ross, 2006). Bilişsel alan içinde yer alan matematik kavramlarının öğretmenlerin sınıflarında kullandıkları çocuk kitabı içinde oldukça yüksek düzeyde olması, öğretmenlerin çocukların bu alandaki gelişimlerini çocuk kitapları ile desteklediğini düşündürmektedir.

Bilişsel alan teması altında yer alan fen kavram ve becerileri ile değerlendirme sonucunda hikaye kitaplarında en çok hayvan, en az dünya ve uzay kavramlarına yer verildiği görülmektedir. Hayvanlarla ilgili yerler, kitaplar, filmler, oyuncaklar, resimler, denizaltı dünyası vb. çocukların her zaman ilgisini çekebilecek konular olmuştur (Alisinanoğlu, Özbey ve Kahveci, 2011). Canlılar, çocuklara daha somut yaşantılarla karşılaştırma ve sınıflandırma, uzun süreli gözlem ve araştırma fırsatı sağlarlar (Brunton ve Thornton, 2010). Ayrıca yapılan araştırmalarla okul öncesi öğretmenlerinin en çok biyoloji alanında kendilerini yeterli hissettikleri ve en çok yaşam bilimleri konularına (hayvan-bitki-insan) yer verdikleri ifade edilmektedir (Aykut, 2006; Dağlı, 2014). Bu araştırma ile okul öncesi öğretmenlerinin en çok hayvan kavramını ele alan kitapları tercih etmesinin sebebinin, hem öğretmenlerin en çok fen konularında hayvan ile ilgili etkinlik yapmayı tercih etmesi, hem de hayvanlar ile ilgili kavramların hikaye kitapları aracılığıyla en kolay ve ideal şekilde aktarılma olanağı sunması olduğu düşünülmektedir. Saçkes ve Trundle (2009) küçük çocuklara bilimsel kavramların tanıtılması sırasında çocuk edebiyatı kullanımının faydaları ve kısıtlamalarını belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmalarında, Fizik Bilimi ve Dünya Bilim ile ilgili çocuk kitaplarının, Yaşam Bilimi kavramlarıyla ilgili kitaplara göre daha az bulunduğunu bulmuşlardır. Çınar (2013) yaptığı çalışmada öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun sınıflarında ısı-sıcaklık, ışık, ses, basit makineler, kuvvet-hareket, batma-yüzme, enerji, yer çekimi, uzay, basit yeryüzü şekilleri gibi konuları ele almadıklarını belirlemiştir. Bu araştırma bulguları ışığında, okul öncesi öğretmenlerinin en az dünya ve uzay kavramlarını içeren hikaye kitaplarını seçmelerinin sebebinin, bu kavramlar ile ilgili hikaye kitaplarının daha az sayıda olması ve eğitim programlarında bu kavramlara daha az yer verme ile ilgili tercihleri olduğu düşünülmektedir.

Bununla birlikte öğretmenlerin hikaye kitabı tercihlerinde fen kavram ve becerilerine yer verilme düzeyine bakıldığında, sosyal duygusal alan ve matematiksel kavram ve becerilerden sonra üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Literatürde fen eğitiminde hikayelerin kullanılmasının güçlü bir öğretim şekli olduğu savunulmaktadır (Fensham, 2001; Banister ve Ryan, 2001). Çocuk hikaye kitaplarını fen

eğitiminde kullanmak çocukların fene karşı merak, ilgi, sorgulama ve bilimsel düşünme ile ilgili becerilerini geliştirirken aynı zamanda fen konuları ile ilgili eksiksiz içerik bilgisi vermesi açısından faydalıdır (Hugerat, Elyian, Zadik, 2005). Bu bilgiler ışığında okul öncesi öğretmenlerinin fen kavramlarını çocuklara öğretirken hikaye kitaplarını kullanmada yetersiz oldukları söylenebilir.

Çocukların coğrafi kavramlarla karşılaştırılmasında hikaye kitaplarının kullanılması, çocukların coğrafi kavramlara karşı ilgi ve farkındalık kazanmalarında son derece etkilidir (Murphey, 2002). Bu nedenle bilişsel alan teması altında coğrafi kavramlar da değerlendirmeye dahil edilmiş ve hikaye kitaplarında en çok "yer" kavramının ele alındığı tespit edilmiştir. Özkan Kılıç, Güleç ve Genç (2014) okul öncesi dönem resimli öykü kitaplarının coğrafi kavramları içermesi yönünden yaptıkları araştırmada en çok ele alınan kavramın "yer" olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada ayrıca, öğretmenlerin öykü kitaplarının coğrafi kavramları öğretecek yeterlikte olmadığını ve bu alanda olan kitap sıkıntısına dikkat çektikleri ifade edilmektedir. Kelley (2008) farklı kültürlerin öğrenilmesinde çocuk edebiyatından faydalanmanın önemine vurgu yapmakta, bir kültürün çocuklara tanıtılmasında gerçekçi hikaye kitaplarının kullanılmasının öğrenmeyi kolaylaştırdığına değinmektedir. Bu bulgular, araştırmadan elde edilen bulguyu destekleri niteliktedir.

Bilişsel alan teması altında yer alan çevre kavramları ile ilgili değerlendirme sonucunda hikaye kitaplarında en çok canlıları koruma ile ilgili kavramlara yer verildiği, en az ise toprak, hava ve su kirliliğine yer verildiği görülmektedir, bununla birlikte, en az çevre eğitimi ile ilgili kavramları içeren hikaye kitaplarını tercih ettikleri görülmektedir. Buhan (2006) öğretmenlerin programlarında çevre eğitime yer verme düzeylerinin düşük olduğu belirtilmiştir. Okul öncesi eğitim programlarının çevre eğitimi açısından incelendiği çalışmalarda da (Erdoğan, Bahar, Özel, Erdaş ve Uşak, 2012; Gülay ve Ekici, 2010) okul öncesi eğitim programlarında çevre eğitime daha çok yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Gülay Ogelman, Erol, Yıldırım, Coşkun ve Kılınc (2015)'in yaptıkları araştırma bulguları, okul öncesi öğretmenlerinin günlük programları içerisinde çevre etkinliklerine çok az yer verdiklerini ortaya koymaktadır. Bu bilgiler ışığında, okul öncesi eğitimde öğretmenlerin çevre eğitimi ile ilgili kavramları içeren kitapları en az tercih etmelerinin sebebi olarak; çevre eğitimi etkinliklerine günlük programda daha az yer veriyor olmaları düşünülmektedir.

Özbakım becerileri alanı temasında en çok beslenme kavramlarına, en az ise araç gereç kullanımına ilişkin kavram ve becerilere yer verildiği görülmektedir. Konar (2004) yürüttüğü çalışmada hikaye kitaplarında diş fırçalama, banyo yapma, el-ayak yıkama becerilerine çok az yer verildiğini tespit etmiş ve özbakım becerileri açısından hikaye kitaplarının içeriklerinin çok yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Bu bulgu, araştırmadan elde edilen, çocukların özbakımlarını yaparken kullanacakları araç ve gereçlerin tanıtımına en az yer verildiği ile ilgili bulgusunu destekler niteliktedir. Veziroğlu (2009)'da çalışmasında, hikaye kitaplarının en az özbakım alanının kazanımlarına yönelik olduğunu tespit etmiştir.

Sosyal-duygusal alan kategorisi incelendiğinde ise, en çok sevgi ve duygular; ikinci sırada ise arkadaşlık ilişkileri ve yardımlaşma; en az adaletli olma, alçakgönüllülük, bayramlaşma ile ilgili kavram ve becerilere yer verildiği görülmektedir. Veziroğlu (2009) tarafından yürütülen araştırmada, hikaye kitaplarında sosyal-duygusal alandaki kazanımlardan en çok duygularını fark edebilme ve kontrol edebilme kazanımlarının işlendiği görülmüştür. Dirican ve Dağlıoğlu (2014) ise çalışmalarında en fazla sevgi, paylaşmak, arkadaşlık, mutluluk ve nezaket değerlerinin olduğunu tespit etmişlerdir. Tuğrul ve Feyman (2006)'nın yaptıkları çalışmada, çocuk kitaplarında en fazla paylaşma ve yardımlaşma teması üzerinde durulduğu saptanmıştır. Konar (2004) ise kitaplarda en çok arkadaş ve arkadaşlık ilişkilerinin olduğunu tespit etmiştir. Gönen ve Işıtan (2006)'ın araştırmasında ise, en fazla işlenen konuların akran ve çevre ilişkileri, mutluluk ve doyum olduğu belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca, Atatürk'ü konu alan hiçbir hikaye kitabının olmadığı tespit edilmiştir. Veziroğlu (2009) tarafından yürütülen araştırmada da Atatürk'ü tanıma ve Atatürk'ün Türk toplumu için önemini açıklamaya yönelik kazanımlara kitaplarda yeterli düzeyde yer verilmediği ortaya çıkmıştır. Çelik (2016), 1950-1997 yıllarında yayımlanan resimli çocuk kitaplarındaki Atatürk ve Cumhuriyet değerlerini incelediği araştırmasında incelediği toplam 151 resimli çocuk kitabından %38'inin Atatürk ve cumhuriyet değerlerine yer verdiğini tespit etmiş ve bu oranın yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Gönen, Yazıcı, Aydos ve Öztürk (2014)'de 2012-2013 yılları

arasında basılan resimli kitaplarda Atatürk temasına yer verilmediğini tespit etmişlerdir. Bu araştırma bulguları araştırmadan elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin tercih ettiği hikaye kitaplarında en çok sosyal duygusal alan ile ilgili becerilere yer verildiği ile ilgili araştırma bulgusu öğretmenlerin çoğunlukla çocukta sosyal-duygusal alanın desteklenmesine yönelik hikaye kitaplarını tercih ettiklerini göstermektedir. Yapılan araştırmalarda da araştırma bulgusunu destekler nitelikte sonuçlara ulaşıldığı belirlenmiştir (Uzmen, 1993; Işıtan, 2005; Veziroğlu, 2009; Gönen ve diğerleri, 2011; Körükçü, 2012; Turan, Ulutaş, 2016; Yükselen, Şenol, Üstündağ ve Ay, 2017).

ÖNERİLER

Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin en çok sosyal duygusal alan ile ilgili kavram ve becerilere yer veren hikaye kitabı tercih ettikleri ve bunu sırasıyla bilişsel alan kategorisindeki matematik ve fene ait kavram ve becerilere yer veren hikaye kitaplarının takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin en az çevre ile ilgili kavramları içeren hikaye kitaplarını tercih ettikleri de belirlenmiştir. Özellikle toprak-su ve hava kirliliği, dünya ve uzay kavramları, toplama-çıkarma, diğer kültürlerdeki insanlar ile ilgili kavramların yer aldığı kitapların sınırlı sayıda tercih edildiği ve Atatürk ile ilgili hiç hikaye kitabı bulunmadığı da görülmektedir. Çocuğun onu yaşamaya hazırlayan tüm kavram ve becerilerle erken dönemde tanıştırılması ve kazandırılmasında etkili bir araç olarak kabul edilen hikaye kitaplarının tüm kategorilerdeki kavramlara ve becerilere dengeli bir biçimde yer verecek şekilde seçilmesi ve sınıflarda bulundurulması gerektiği konusunda öğretmenlerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Yayınevlerinin özellikle toprak-su ve hava kirliliği, dünya ve uzay kavramları, toplama-çıkarma, diğer kültürlerdeki insanlar ve Atatürk kavramlarını ele alan yeni hikaye kitapları hazırlayarak okul öncesi öğretmenlerine tanıtımları faydalı olacaktır.

Not: Bu çalışma 18-20 Mayıs 2017 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 8'inci Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresinde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Alisinanoğlu, F. Özbey, S. ve Kahveci, G. (2011). *Okul öncesinde fen eğitimi*. Ankara: Maya Akademi Yayınevi.

Alkan Ersoy, Ö. ve Bayraktar, V. (2015). Okul öncesi dönemde çocuk edebiyatı kavramı ve çocuk kitaplarının özellikleri. Bulunduğu eser: Turla, A. (Ed.) *Her yönüyle okul öncesi eğitim-4*. (ss.155-187). Ankara: Hedef Cs.

Alpöge, G. (2003). Okul öncesinde çocuklara kitap okumanın ve masal anlatmanın önemi. Bulunduğu eser: Sevinç, M. (Ed.) *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar*. (ss.190-203). Ankara: Morpa Kültür Yayınları.

Aral, N., Kandir, A. ve Can Yaşar, M. (2000). *Okul öncesi eğitim ve ana sınıfı programları*. İstanbul: Ya-Pa Yayın ve Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.

Aral, N. ve Durualp, E. (2010). Okul öncesi dönemdeki çocukların gelişim alanlarına göre özellikleri. Bulunduğu eser: Zembat, R. (Ed.) *Okul öncesi eğitimde özel eğitim yöntemleri*. (ss.1-33). Ankara: Anı Yayıncılık.

Aslan, C. (2007). Yazınsal nitelikli çocuk kitaplarının çocuğun gelişim sürecindeki yeri. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Gelişmeler-Sorunlar, Çözüm Önerileri Sempozyum Kitabı*, (ss.192-206). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Aykut, Ö. (2006). *Bazı değişkenlerin okul öncesi öğretmenlerinin fen ve doğa çalışmalarına ilişkin bilgi düzeyleri ve görüşlerine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Banister, F. & Ryan, C. (2001). Developing science concepts though story-telling, *School Science Review*, 83 (302), 72-83.

Brazier-Carter, P. M. (2008). Language learning through storybook reading in headstart. Unpublished doctoral dissertation, Southern University and A&M College, Louisiana.

Brunton, P. & Thornton, L. (2010). *Science in the early years: building firm foundations from birth to five*. UK: Sage Publications.

Buhan, B. (2006). Okul Öncesinde Görev Yapan Öğretmenlerin Çevre Bilinci ve Bu Okullardaki Çevre Eğitiminin Araştırılması. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (22. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Callum, B. J. (1997). Interactive storybook software: Effects on verbal development in kindergarten children, *Early Child Development and Care*, 132(1), 33-34, doi:10.1080/030044397013201003

Çelik, N.N. (2016). Resimli çocuk kitaplarında Atatürk ve Cumhuriyet değerlerinin incelenmesi (1950-1997). Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Çınar, S. (2013). Okul öncesi öğretmenlerin fen ve doğa konularının öğretiminde kullandıkları etkinliklerin belirlenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 364-371.

Dağlı, H. (2014). *Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan fen eğitiminin içeriği konusunda öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Dilidüzgün, S. (2007). Çocuk kitaplarının çocuğun sanat eğitimine katkısı. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Gelişmeler-Sorunlar, Çözüm Önerileri Sempozyum Kitabı*, (ss.111-116). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Dirican, R. ve Dağlıoğlu, E.H. (2014). 3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik yayımlanan resimli öykü kitaplarının bazı temel değerler açısından incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE*, 3(2), 44 -69.

Durdu, L. (2016). Veri toplama yöntemleri. Bulunduğu eser: Özden, M. Y. ve Durdu, L. (Ed.) *Eğitimde üretim tabanlı çalışmalar için nitel araştırma yöntemleri*. (ss.93-123). Ankara: Anı Yayıncılık.

Erdoğan, M. Bahar, M., Özel, R., Erdaş, E. ve Uşak, M. (2012). Environmental education in 2002 and 2006 early childhood curriculum. *Educational Sciences: Theory & Practice - Special Issue*, 3259-3272.

Fensham, P. (2001). Science as story: Science education by story. *In Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, 2(1), 1-5.

Flevaris, L. M. & Schiff, J. R. (2014). Learning mathematics in two dimensions: a review and look ahead at teaching and learning early childhood mathematics with children's literature. *Frontiers in Psychology*, 5(549), 1-12, doi: 10.3389/fpsyg.2014.00459

Gönen, M. ve Işıtan, S. (2006). Resimli Çocuk Kitaplarının Benlik Kavramıyla İlgili Konuları İçermesi Yönünden İncelenmesi. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Gelişmeler-Sorunlar, Çözüm Önerileri Sempozyum Kitabı*, (ss.413-420). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M. ve Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 250-265.

Gönen, M. ve Veziroğlu, M. (2013). Çocuk edebiyatının genel hedefleri. Bulunduğu eser: Gönen, M. (Ed.) *Çocuk edebiyatı*. (ss.1-11). Ankara: Eğiten Kitap.

Gönen, M., Yazıcı, D. N., Aydos, E. H. ve Öztürk, M. (2014). *A study of compatibility of picture storybooks prepared for children 3-8 years range in early childhood period with the indicators and concepts identified for language and cognitive development in ministry of education 2013 early childhood education program*. The Asian Conference on Education Konferansında sözlü olarak sunulmuştur. 07.05.2017 tarihinde http://iafor.org/archives/proceedings/ACE2014_proceedings.pdf adresinden alınmıştır.

Gülây, H. ve Ekici, G. (2010). MEB okul öncesi eğitim programının çevre eğitimi açısından analizi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7 (1), 74-84.

Gülây Ogelman, H., Erol, A., Yıldırım, R., Coşkun, E. ve Kılınc, H. (2015). Determining the level of involving environmental education activities in the monthly plans and daily educational flows of preschool teachers. *2nd International Teacher Education Conference Proceeding Book*, (ss. 56-67).

Heath, P., Houston-Price, C. & Kennedy, O. B. (2014). Let's look at leeks! Picture books increase toddlers' willingness to look at, taste and consume unfamiliar vegetables. *Frontiers in Psychology*, 5(191), 1-11, doi: 10.3389/fpsyg.2014.00191

Hong, H. (1996). Effects of mathematics learning through children's literature on math achievement and dispositional outcomes. *Early childhood research quarterly*, 11(4), 477-494.

Horst, J. S., & Houston-Price, C. (2015). Editorial: An open book: what and how young children learn from picture and story books. *Frontiers in Psychology*, 6(1719), 1-4, doi: 10.3389/fpsyg.2015.01719

Houston-Price, C., Howe, J. A. & Lintern, N. J. (2014). Once upon a time, there was a fabulous funambulist...: what children learn about the "high-level" vocabulary they encounter while listening to stories. *Frontiers in Psychology*, 5(75), 1-31, doi:10.3389/fpsyg.2014.00075

Hugerat, M. , Elyian, S. & Zadik, R. (2005). New prospects for teaching science in kindergarten the science story case. *Universitas Scientiarum*, 10, 69-77.

Işıtan, S. (2005). *Resimli çocuk kitaplarının benlik kavramıyla ilgili temaları içermesi yönünden incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Işıtan, S. (2014). Caillou çizgi film karakteri ile ilgili Türkçe resimli öykü kitaplarının biçimsel ve içerik özelliklerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 13(1), 191-204.

Keat, J. B. & Wilburne, J. M. (2009). The impact of storybooks on kindergarten children's mathematical achievement and approaches to learning. *US-China Education Review*, 6(7), 61-67.

Kandaz, U. (2016). Hikaye ve öyküleştirme. Bulunduğu eser: Pekdoğan, S. (Ed.) *Okul öncesi eğitimde özel öğretim yöntemleri*. (ss.19-50). Ankara: Eğiten Kitap.

Kelley, J. E. (2008). Harmony, empathy, loyalty, and patience in japanese children's literature. *Social Studies*, 99(2), 61-70.

Konar, E. (2004). 1995-2002 yılları arasında yayımlanan okul öncesi hikaye kitaplarındaki bazı kavramların içerik ve biçimsel olarak incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Körükçü, Ö. (2012). Okul öncesi eğitime yönelik resimli çocuk kitaplarının bulunması gereken temel özellikler açısından incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 243- 254.

Milli Eğitim Bakanlığı (2013). *Çocuk edebiyatına giriş*. 07.05.2017 tarihinde http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/%C3%87ocuk%20Edebiyat%C4%B1na%20Giri%C5%9F.pdf adresinden alınmıştır.

Murphey, C. E. (2002). Places in the heart: Geography through children's literature. *Social Studies Review*. 07.05.2017 tarihinde <https://www.questia.com/magazine/1P3-234517271/places-in-the-heart-geography-through-children-s> adresinden alınmıştır.

Özkan Kılıç, Ö., Güleç, H. ve Genç, S. Z. (2014). Okul öncesi dönem resimli öykü kitaplarının coğrafi kavramları içermesi yönünden incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 35-52.

Öztürk Samur, A. (2012). Okulöncesi öğretmen adaylarının nitelikli çocuk edebiyatı eserlerini seçebilme yetkinlikleri. *3. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildiriler ve Atölye Çalışmaları*, (ss. 219-228) Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları.

Pringle, R. M. & Lamme, L. L. (2005). Using picture storybooks to support young children's science learning. *Reading Horizons*, 46(1), 1-15.

Roe, B. D. & Ross, E. P. (2006). *Integrating language arts through literature and thematic units*. U.S: Allyn and Bacon.

Saçkes, M. & Trundle K.C. (2009). Using children's literature to teach standard-based science concepts in early years. *Early Childhood Education Journal*, 36, 415-422.

Santora, L. A. (2013). Assessing children's book collections using an antibias lens. 07.05.2017 tarihinde <https://www.adl.org/sites/default/files/documents/assets/pdf/education-outreach/Assessing-Children-s-Book-Collections.pdf> adresinden alınmıştır.

Sénéchal, M. (1997). The differential effect of storybook reading on preschoolers' acquisition of expressive and receptive vocabulary. *Journal of Child language*, 24(1), 123-138.

Senemoğlu, N. (1994). Okulöncesi eğitim programları hangi yeterlikleri kazandırmalıdır? *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 21-30.

Sever, S. (2003). *Çocuk ve edebiyat*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Şimşek, T. (2002). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Rengarenk Yayınları.

Tuğrul, B. ve Feyman, N. (2006). Okul öncesi çocuklar için hazırlanmış resimli öykü kitaplarında kullanılan temalar. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Gelişmeler-Sorunlar, Çözüm Önerileri Sempozyum Kitabı*, (ss.387-392). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Turan, F. ve Ulutaş, İ. (2016). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki resimli öykü kitaplarının özellikleri ile öğretmenlerin bu kitapları kullanma durumlarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 21-45.

Ural, S. (2013). Okul öncesi çocuk kitaplarının tanımı. Bulunduğu eser: Gönen, M. (Ed.) *Çocuk edebiyatı*. (ss.33-55). Ankara: Eğiten Kitap.

Uyanık, Ö. ve Kandır, A. (2010). Okul öncesi dönemde erken akademik beceriler. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3(2), 118-134.

Uzmen, S. (1993). *1970-1993 yılları arasında basılmış Türkçe ve İngilizce resimli öykü kitaplarının tema yönünden incelenmesi*. Yayımlanmamış bilim uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Vajcner, T. J. (2015). *Dialogic reading using social-emotional themed storybooks: impact on preschoolers' emergent literacy and emotion knowledge*. Unpublished Doctoral Dissertation, The Ohio State University, Ohio.

Veziroğlu, M. (2009). *Resimli çocuk kitaplarının M.E.B. okul öncesi eğitim programındaki kazanımlara uygunluğunun incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Waxman S. R., Herrmann P., Woodring J. & Medin D. L. (2014). Humans (really) are animals: Picture-book reading influences 5-year-old urban children's construal of the relation between humans and non-human animals. *Frontiers in Psychology*, 5(172), 1-23, doi: 10.3389/fpsyg.2014.00172.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yurtseven, L. (2011). *Annelerin çocuklarına hikaye okumasının çocukların sosyal beceri gelişimine etkisinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.

Yükselen, A. ve Bencik Kangal, S. (2011). Resimli çocuk kitaplarının çocukların renk kavramı kazanımına etkisinin incelenmesi. *3. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildiriler ve Atölye Çalışmaları*, (ss. 555-562). Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları.

Yükselen A., Şenol, F.B., Üstündağ, A. ve Ay, A. (2017). 7–12 yaş çocuklarına yönelik çocuk kitapların içerik, resimleme ve fiziksel özellik açısından incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 55, 441-456.

Zembat, R., Özdemir Adak, A. ve Beceren Özdemir, B. (2010). Hikaye ve öyküleştirmenin okul öncesi eğitim yöntemi olarak kullanılması. Bulunduğu eser: Zembat, R. (Ed.) *Okul öncesi eğitimde özel eğitim yöntemleri*. (ss. 345-364). Ankara: Anı Yayıncılık.